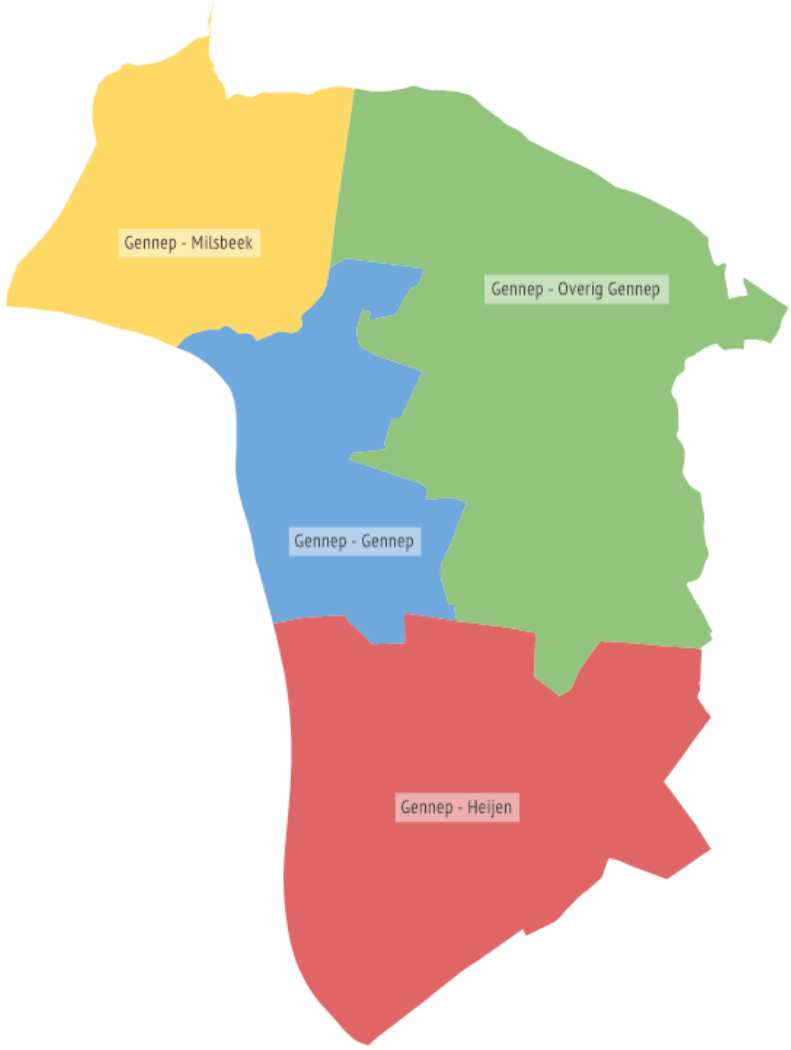
Gemeente rapportage Gennep
Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2016



Leeswijzer

De onderstaande lokale rapportage is een korte samenvatting van de belangrijkste resultaten uit de Gezondheidsmonitor 2016 op gemeente- en wijkniveau in vergelijking met de regio. Voor de juiste lezing zijn een aantal zaken van belang. Een volledige beschrijving van de achtergrond van het onderzoek is te vinden in het e-magazine “Hoe gaat het met ons?”. In deze regionale rapportage worden ook de thema’s verder toegelicht, de vragenstellingen beschreven, duiding gegeven aan de resultaten en trends (op regionaal niveau) en aanbevelingen gedaan. Onder de regio Limburg-Noord (LN) verstaan we de 15 gemeenten in Noord- en Midden-Limburg[1].

Na een steekproeftrekking hebben in de gemeente Gennep 1.221 volwassenen (19-64 jaar) en 1.085 ouderen (65 jaar en ouder) een vragenlijst ontvangen, daarvan hebben 407 volwassenen (33%) en 513 ouderen (47%) de vragenlijst ingevuld. De beschikbare data is vervolgens gewogen op achtergrondkenmerken, waardoor de resultaten representatief zijn voor alle inwoners van de gemeente.
Hieronder staat een rekenhulp om een indicatie te geven om hoeveel mensen het gaat. Bijvoorbeeld 75% van de volwassenen heeft betaald werk, dit zijn dan 7.439 volwassenen.

% uitgedrukt in aantal inwoners	Totaal aantal inwoners Gennep	1%	5%	10%	25%	50%	75%
Volwassenen (19-64 jaar)	9.918	99	496	992	2.480	4.959	7.439
Ouderen (65+)	3.742	37	187	374	936	1.871	2.807

[1] Het gaat hier om de gemeenten: Beesel, Bergen, Gennep, Echt-Susteren, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray, Weert.

Hoofdpunten demografie gemeente Gennep

Algemene kenmerken

De gemeente Gennep kent een relatief hoge bevolkingsdichtheid vergeleken met de regio.

Bevolkingsopbouw

De gemeente kent een relatief groot aantal ouderen.

Etniciteit

De gemeente kent minder allochtonen dan het gemiddelde in de regio.

Inkomen

In de gemeente is het aantal mensen met een laag en een hoog inkomen vergelijkbaar met de regio.

Opleiding

De gemeente heeft minder laagopgeleide inwoners vergeleken met de regio.[2]

Uitkeringen

Ongeveer een derde van de mensen ontvangt een uitkering, dit is hoger dan het regionale gemiddelde.[2]

Laaggeletterdheid

Het aantal laaggeletterden is vergelijkbaar met het provinciale en landelijke gemiddelde.[2]

Voor meer informatie, zie Bijlage I.

[2] Hierbij moet worden opgemerkt dat dit gebaseerd is op cijfers vanuit de gezondheidsmonitor gecombineerd met cijfers van het CBS, maar dat bepaalde groepen toch ondervertegenwoordigd kunnen zijn en als dit een grote groep is van bijvoorbeeld Wa-jongeren zoals in Gennep, de cijfers ondanks het wegen, enigszins vertekend kunnen zijn.

Hoofdpunten resultaten gezondheidsmonitor gemeente Gennep

Dagelijks functioneren

Ouderen in Gennep beschikken over meer zelfmanagement vaardigheden dan in de regio en ervaren minder vaak beperkingen in het dagelijks leven. Zelfmanagement is de capaciteit in het verwerven en behouden van hulpbronnen voor het eigen welbevinden. Volwassenen hebben iets vaker chronische aandoeningen, het contact met de huisarts in de afgelopen 2 maanden was daarentegen gelijk met de regio. Vier op de tien ouders in Gennep heeft (af en toe) zorgen over de opvoeding en heeft behoefte aan hulp of advies, dit is hoger dan in de regio.

Sociaal Maatschappelijk participeren

In Gennep doen relatief veel mensen vrijwilligerswerk. Daarnaast wordt er veel mantelzorg gegeven en zijn mensen minder eenzaam dan in de rest van de regio. De sociale cohesie lijkt groot te zijn.

Kwaliteit van leven

Vooral ouderen in Gennep ervaren hun gezondheid beter dan in de rest van Limburg-Noord. Daarnaast zijn ouderen zeer tevreden met hun leven. Volwassenen scoren hierop iets minder dan het gemiddelde in de regio.

Zingeving

Inwoners van Gennep hebben vaker een florerende positieve psychische gezondheid dan de rest van de regio. Bij het begrip positieve psychische gezondheid gaat het om emotioneel, psychologisch en sociaal welbevinden.

Mentaal welbevinden

Mensen in Gennep ervaren een hoge mate van eigen regie over hun leven. Dit ligt zelfs iets hoger dan regionaal. Tegelijk heeft bijna vier op de tien een verhoogd risico op een angststoornis of depressie, dit is vooral bij ouderen een stuk lager dan het gemiddelde in de regio , maar is wel gestegen in de afgelopen vier jaar.

Lichaamsfuncties

Er zijn iets meer zware drinkers in Gennep, maar er wordt minder gerookt dan in de regio. Daarnaast wordt er relatief veel bewogen. Desalniettemin is de helft van de inwoners te zwaar en zit bijna een kwart van de volwassenen erg veel. Deze cijfers wijken niet af van de regio.

Samenvatting Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen 2016

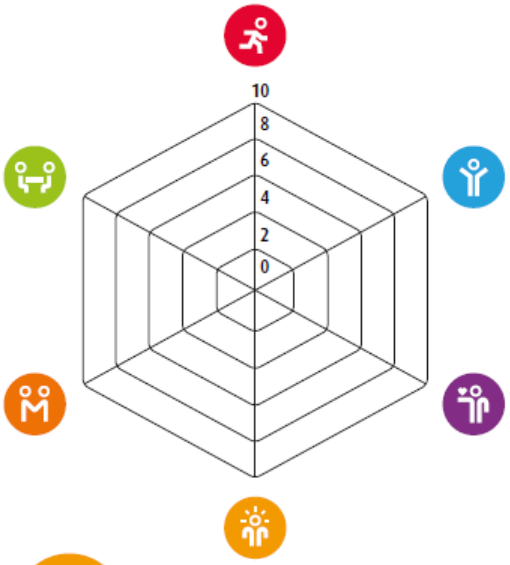
Gemeente Gennep

Dagelijks functioneren

1. Chronische aandoeningen	31%	29%	47%	49%
2. Zelfmanagement	-	-	67%	62%
3. Zorggebruik	37%	37%	47%	51%
4. Zorgmijden	13%	14%	5%	8%
5. Mantelzorg ontvangen	2%	2%	10%	11%
6. HDL-beperkingen	-	-	21%	27%
7. Kwetsbaarheid	-	-	4%	8%
8. Fysieke veiligheid	-	-	9%	12%
9. Opvoeding	40%	33%	-	-

Sociaal maatschappelijk participeren

1. Werk	77%	77%	5%	6%
2. Vrijwilligerswerk	34%	31%	37%	31%
3. Mantelzorg geven	24%	18%	21%	18%
4. Welzijnsondersteuning	-	-	43%	43%
5. Sociale netwerk en contacten	25%	23%	23%	24%
6. Eenzaamheid	37%	42%	47%	51%
7. Sociale uitsluiting	14%	15%	8%	10%
8. Discriminatie	9%	11%	5%	6%



Kwaliteit van leven

1. Ervaren gezondheid	81%	80%	65%	59%
2. Tevredenheid met het leven	62%	65%	79%	68%
3. Geluk	8	8	8	8
4. Armoede	17%	18%	8%	10%
5. Sociale veiligheid	9%	10%	2%	6%
6. Leefomgeving	55%	57%	-	-

Lichaamsfuncties

1. Alcohol	14%	12%	7%	6%
2. Roken	19%	22%	7%	10%
3. Bewegen	63%	59%	79%	75%
4. Sedentair gedrag	23%	23%	10%	10%
5. Voeding	26%	28%	47%	47%
6. Gewicht	46%	48%	61%	61%
7. Lichamelijke beperkingen	9%	10%	22%	28%

Mentaal welbevinden

1. Regie over eigen leven	94%	92%	92%	90%
2. Risico op angststoornis/depressie	38%	40%	35%	42%

Zingeving

1. Positieve psychische gezondheid	62%	59%	65%	60%

Volwassenen 19-64 jr = gemeente = regio*

Ouderen 65+ jr = gemeente = regio*

GGD Limburg-Noord

- Geen % beschikbaar

** Onder regio Limburg-Noord vallen de gebieden Noord- en Midden-Limburg*

Dagelijks functioneren

1. **Chronische aandoeningen:** heeft langdurige ziekte(n) of aandoening(en)
2. **Zelfmanagement:** beschikt over veel zelfmanagementvaardigheden
3. **Zorggebruik:** heeft contact gehad met huisarts (korter dan 2 maanden geleden)
4. **Zorgmijden:** bewust zorg gemeden in het afgelopen jaar
5. **Mantelzorg ontvangen:** ontvangt op dit moment mantelzorg
6. **HDL-beperkingen:** heeft beperking in 1 of meer huishoudelijke dagelijkse levensverrichtingen (HDL)
7. **Kwetsbaarheid:** is (fysiek) kwetsbaar
8. **Fysieke veiligheid:** heeft ongeval gehad in afgelopen 3 maanden
9. **Opvoeding:** heeft zorgen over opvoeding en behoefte aan hulp/advies

Sociaal maatschappelijk participeren

1. **Werk:** doet betaald werk
2. **Vrijwilligerswerk:** doet vrijwilligerswerk
3. **Mantelzorg geven:** geeft op dit moment mantelzorg
4. **Welzijnsondersteuning:** gebruikt minstens 1 welzijnsvoorziening
5. **Sociale netwerk en contacten:** heeft minder dan 2 keer per maand contact met buren (volwassenen); heeft een lokaal gereserveerd netwerk (ouderen)
6. **Eenzaamheid:** is matig, ernstig of zeer ernstig eenzaam
7. **Sociale uitsluiting:** is sociaal uitgesloten
8. **Discriminatie:** voelt zich wel eens gediscrimineerd

Kwaliteit van leven

1. **Ervaren gezondheid:** (zeer) goed ervaren gezondheid
2. **Tevredenheid met leven:** (zeer) tevreden met het leven
3. **Geluk:** mate van geluk op dit moment
4. **Armoede:** heeft moeite met rondkomen
5. **Sociale veiligheid:** slachtoffer van huiselijk geweld (v); ouderenmishandeling (o)
6. **Leefomgeving:** ervaart geluid hinder

Zingeving

1. **Positieve psychische gezondheid:** heeft een florerende psychische gezondheid

Mentaal welbevinden

1. **Regie over eigen leven:** heeft gevoel matig tot veel regie te hebben over eigen leven
2. **Risico op angststoornis/depressie:** heeft matig of hoog risico op angststoornis of depressie

Lichaamsfuncties

1. **Alcohol:** is zware alcoholdrinker (min. 1 keer per week ten minste vier glazen (voor vrouwen) en zes glazen (voor mannen) alcohol drinken op één dag)
2. **Roken:** rookt op dit moment
3. **Bewegen:** voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (min. 5 dagen in de week half uur per dag matig intensief bewegen)
4. **Zitten:** zit veel op een gemiddelde dag
5. **Voeding:** voldoet aan de fruitnorm (2 stuks fruit per dag)
6. **Gewicht:** heeft overgewicht (inclusief obesitas)
7. **Lichamelijke beperkingen:** heeft lichamelijke beperking (horen, zien, mobiliteit)

Wil je meer resultaten inzien uit de Gezondheidsmonitor Volwassenen Ouderen, bijvoorbeeld informatie over:

- Hoeveel ouderen van 75+ zich eenzaam voelen
- Hoeveel mensen met een lage SES regie hebben over hun eigen leven
- Hoeveel mannen mantelzorg ontvangen
- Het verschil in mate van bewegen tussen verschillende wijken/kernen

Ga dan naar: https://vrln.databank.nl/dashboard

GGD Limburg-Noord

ONDERDEEL veiligheidsregio limburg-noord

Beschrijving resultaten op gemeente en wijkniveau

Dagelijks functioneren

Volwassenen in de gemeente Gennep hebben iets vaker chronische aandoeningen dan in de regio (31% vs 29%), ouderen iets minder (47% vs 49%). Het contact met de huisarts in de afgelopen 2 maanden was onder volwassenen wel gelijk met de regio (37% vs 37%). Ouderen in de gemeente Gennep beschikken over meer zelfmanagement vaardigheden (67% vs 62%). Waarbij een groot verschil zit tussen Milsbeek en Gennep overig (76% vs 55%). Zelfmanagement is de capaciteit in het verwerven en behouden van hulpbronnen voor het eigen welbevinden. Daarnaast ervaren ouderen minder vaak beperkingen in het dagelijks leven dan in de regio (21% vs 27%), vooral in Heijen ervaren ouderen minder beperkingen (15%). De ervaren beperkingen zijn ook behoorlijk afgenomen in de afgelopen vier jaar, zowel lokaal als regionaal. Ouders in Gennep hebben vaker (af en toe) zorgen bij de opvoeding en behoefte aan hulp dan in de regio (40% vs 33%).

Sociaal Maatschappelijk participeren

In de gemeente Gennep doen relatief veel mensen vrijwilligerswerk (35% vs 31%). En vooral in Heijen en Milsbeek wonen veel oudere vrijwilligers (43% en 44%) en in Gennep overig veel volwassen vrijwilligers (44%). Daarnaast wordt er meer mantelzorg gegeven door zowel volwassenen (24% vs 18%) als ouderen (21% vs 18%) dan in de rest van de regio. En met name door volwassenen in Milsbeek (32%) en door ouderen in Heijen (31%). Opvallend is de hogere stijging in de afgelopen vier jaar vergeleken met de regio. Verder maakt in de gemeente Gennep 43% van de ouderen gebruik van minstens één welzijnsvoorziening. Het gaat hierbij om voorzieningen als een maaltijdendienst, advies of voorlichting van ouderenadviseur, een activiteitencentrum, vervoer naar voorzieningen en een lokaal informatieloket. Mensen in de gemeente Gennep zijn minder eenzaam dan in de rest van de regio (40% vs 44%). In Milsbeek zijn volwassenen het minste eenzaam (29%). Desalniettemin is eenzaamheid vooral onder ouderen enorm gestegen in de afgelopen vier jaar.

Kwaliteit van leven

Vooral ouderen in de gemeente Gennep ervaren hun gezondheid beter dan in de rest van Limburg-Noord (65% vs 59%). En daarbij steekt Heijen positief af met 79% van de ouderen die zijn gezondheid als goed of uitstekend ervaart. Daarnaast zijn ouderen zeer tevreden met hun leven (79% vs 68%). Volwassenen scoren hierop iets minder dan het gemiddelde in de regio (62% vs 65%).

Zingeving

In de gemeente Gennep hebben meer inwoners een florerende positieve gezondheid dan regionaal (62% vs 59%). Vooral volwassenen in Milsbeek scoren hoog (71%), Gennep scoort daarentegen weer wat lager (56%). Bij het begrip positieve psychische gezondheid gaat het om emotioneel, psychologisch en sociaal welbevinden.

Mentaal welbevinden

Ruim negen op de tien mensen in de gemeente Gennep ervaart in meer of mindere mate regie over het eigen leven. Dit is iets hoger dan in de regio (92% vs 90%). In Heijen is dit onder volwassenen zelfs 99%. En zowel voor volwassenen als ouderen is het gevoel van eigen regie gestegen de afgelopen vier jaar. Het risico op een angststoornis of depressie is ook gestegen de afgelopen vier jaar,

maar het risico is de gemeente Gennep lager dan in de regio (37% vs 40%). Waarbij drie op de tien mensen in Milsbeek een matig tot hoog risico loopt op een angststoornis of depressie en in Gennep ligt dit een stuk hoger met vier op de tien.



Lichaamsfuncties

De gemeente Gennep kent iets meer zware volwassen drinkers dan de regio (14% vs 12%). Waarbij een groot verschil zit tussen wijken. In Heijen en Gennep overig zijn tweemaal zoveel zware drinkers onder volwassenen als in Gennep (21% en 21% vs 11%). Het aantal rokers in Gennep is lager dan regionaal (16% vs 19%). In Heijen wordt het minste gerookt: 15% van de volwassenen en 3% van de ouderen; in Gennep het meeste: respectievelijk 21% en 11%. Er wordt gemiddeld meer bewogen in de gemeente Gennep vergeleken met de rest van de regio. Ruim zes op de tien volwassenen (63%) en bijna acht op de tien ouderen voldoet aan de beweegnorm (79%). Bij ouderen is het percentage dat voldoet aan de beweegnorm behoorlijk gestegen in de afgelopen vier jaar, zowel lokaal als regionaal. Tegelijk zit een kwart van de volwassenen erg veel (23%). En is (meer) dan de helft van de inwoners te zwaar (50%). Deze cijfers wijken niet af van de regio.

Voor de belangrijkste trendgrafieken, zie Bijlage II.

Voor alle resultaten, klik hier.

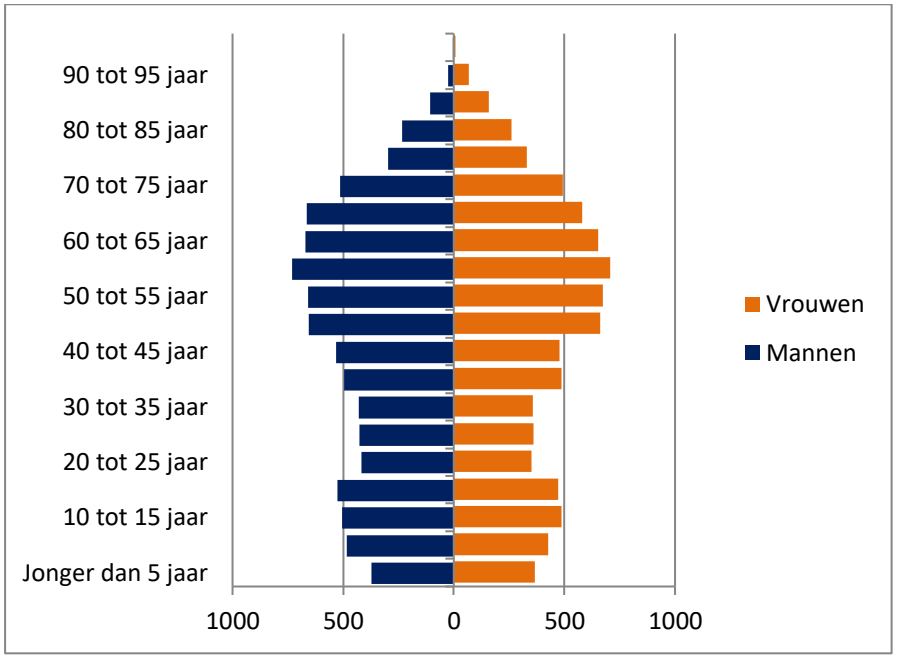
Bijlage I - Demografie en bevolkingsontwikkelingen in Gennep[2]

Algemene kenmerken

Op 1 januari 2017 kent de gemeente Gennep 17.129 inwoners. Er is een relatief hoge bevolkingsdichtheid t.o.v. de regio: 359 km2. In Midden-Limburg wonen 355 inwoners per km2 en in Noord-Limburg 338 inwoners per km2. Vergeleken met Nederland is dit echter wat lager (507 inwoners per km2). De bevolkingsdichtheid in de gemeente is de afgelopen jaren afgenomen (in 2013 was dit 364 per km2; CBS Statline, 2013-2017).

Bevolkingsopbouw Gennep

In de gemeente Gennep wonen iets meer mannen dan vrouwen. De gemeente kent een relatief groot aantal ouderen. Van alle inwoners is meer dan de helft (53%) boven de 45 jaar (zie figuur 1). De grijze druk van deze gemeente is de laatste vier jaren fors gestegen: van 32% naar 38%. De grijze druk is de verhouding tussen het aantal mensen van 65 jaar of ouder ten opzichte van de mensen in de zogenaamde 'productieve' leeftijdsgroep (van 20 tot 65 jaar). De groene druk geeft de verhouding weer tussen het aantal mensen van 0 tot 20 jaar ten opzichte van de mensen in de zogenaamde 'productieve' leeftijdsgroep (van 20 tot 65 jaar). De groene druk daarentegen is vergelijkbaar t.o.v. vier jaar geleden (37%). Gennep kende het afgelopen jaar een geboortecijfer van 8 kinderen per 1000 inwoners en 12 mensen per 1000 inwoners zijn overleden (CBS Statline, 2013-2017).



figuur 1.1. Bevolkingspiramide Gennep. Het aantal mannen en vrouwen per leeftijdsklasse.

Migratieachtergrond

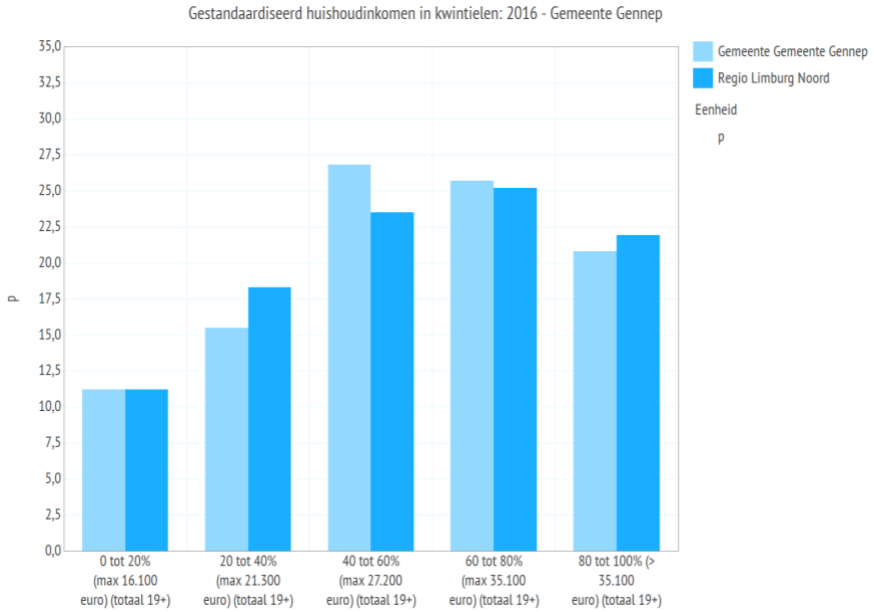
In de gemeente Gennep heeft 14% van de bevolking een migratieachtergrond. Hiervan is de meerderheid Westerse allochtoon (10%) en 4% van niet-Westerse afkomst. Het aandeel inwoners met een migratieachtergrond is gelijk gebleven ten opzichte van 2013. In vergelijking met regionale percentages, kent de gemeente relatief minder mensen met een migratieachtergrond: 19% van de bevolking in Limburg-Noord is van allochtone afkomst, waarvan 7% van niet-Westerse afkomst. Ook in de regio is dit percentage over de afgelopen jaren licht toegenomen. In 2013 was 18% van de bevolking in Limburg-Noord allochtoon (CBS Statline, 2013-2017).

Inkomen

In de gemeente Gennep valt ruim één op de 10 mensen (11%) in de laagste inkomenscategorie (max 16.100 euro per jaar). Dit is gelijk aan het regionale gemiddelde (11%), in Nederland ligt dit wat hoger (14%). Volwassenen in de

[2] Hierbij moet worden opgemerkt dat dit gebaseerd is op cijfers vanuit de gezondheidsmonitor gecombineerd met cijfers van het CBS, maar dat bepaalde groepen toch ondervertegenwoordigd kunnen zijn en als dit een grote groep is van bijvoorbeeld Wa-jongeren zoals in Gennep, de cijfers ondanks het wegen, enigszins vertekend kunnen zijn.

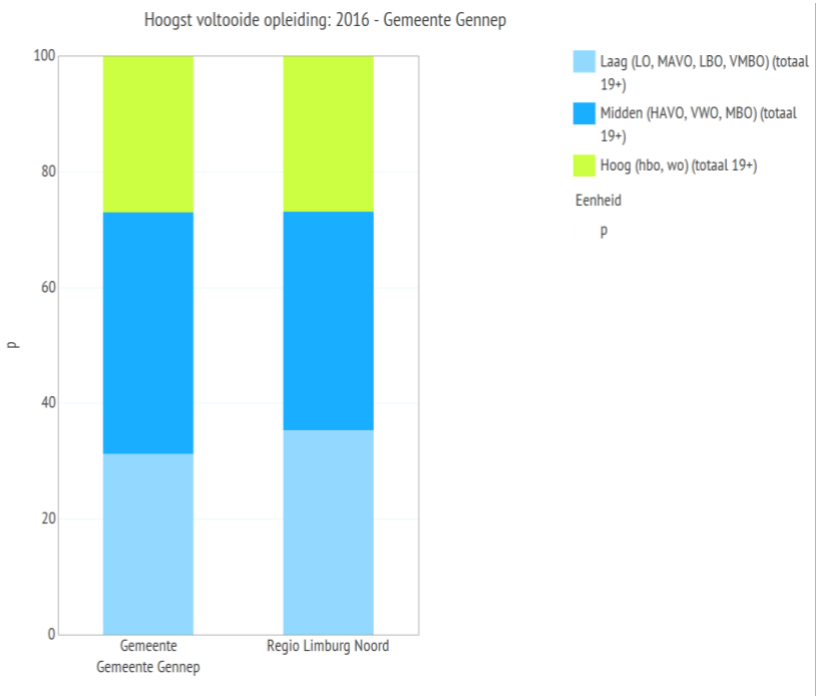
gemeente behoren vaker tot de laagste categorie (12%) dan ouderen (9%). Daarnaast heeft ongeveer één op de 5 mensen (21%) in Gennep een hoog inkomen (>35.100 euro per jaar). Ook als het gaat om de hoge inkomens vallen volwassenen vaker in de categorie dan ouderen (23% vs 14%). Het regionale gemiddelde ligt op 22% (Gezondheidsmonitor 2016).



Figuur 1.2. Gestandaardiseerd Huishoudinkomen per jaar in kwintielen (Gezondheidsmonitor 2016)

Opleiding

Bijna één derde van de mensen (31%) in Gennep is laagopgeleid. In de regio ligt dit percentage wat hoger (35%), maar het is gelijk aan het landelijke gemiddelde (31%). Daarnaast is ruim een kwart van de mensen (27%) hoogopgeleid. Dit aandeel is gelijk aan het regionale gemiddelde (27%), maar ligt onder het landelijke gemiddelde (34%). De meerderheid valt in de middelste categorie (42%). Hier gaat het om mensen die als hoogst afgeronde opleiding HAVO, VWO of MBO hebben behaald.



Figuur 1.3. Hoogst voltooide opleiding (laag, midden of hoog; Gezondheidsmonitor 2016)

Er zijn grote verschillen waarneembaar in opleidingsniveau tussen de doelgroepen volwassenen en ouderen. Zo is 58% van de ouderen in de gemeente laagopgeleid, terwijl dit onder volwassenen slechts bijna een kwart is (22%). Ook in Limburg-Noord en in Nederland zijn deze verschillen te zien. Deze verschillen zijn te verklaren door het feit dat het vroeger vanzelfsprekender was om op jonge leeftijd te gaan werken. Tegenwoordig worden mensen gestimuleerd om een opleiding af te ronden. Voor jongeren tussen de 16 en 18 jaar geldt dat zij verplicht zijn om een startkwalificatie te halen. Dat wil zeggen dat zij het minimale onderwijsniveau moeten behalen dat nodig is om serieus kans te maken op duurzaam geschoold werk in Nederland (Gezondheidsmonitor 2016).

Uitkeringen

In de gemeente Gennep ontvangt ongeveer een derde (32%) van de mensen een uitkering. Dit is een stijging ten opzichte van vier jaar geleden, toen ontving 29%

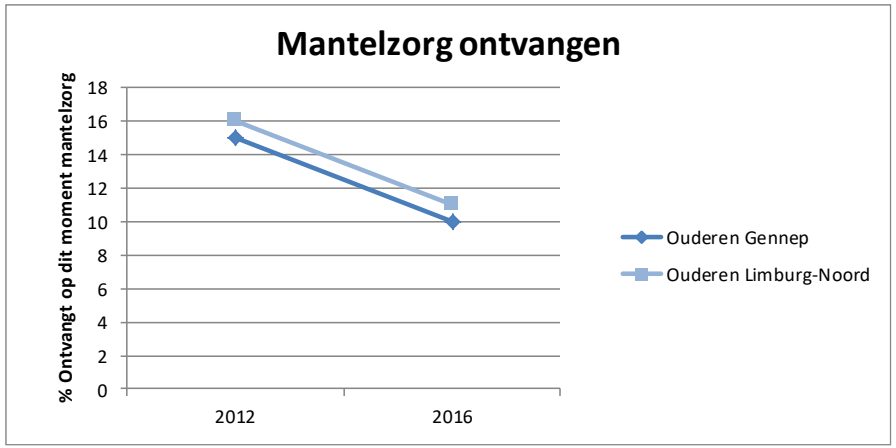
een uitkering (inclusief AOW). Een AOW wordt het vaakst ontvangen (21%), gevolgd door een uitkering voor Arbeidsongeschiktheid (6%). Daarnaast ontvangt 2% van de mensen in de gemeente een werkloosheidsuitkering, en 4% zit in de bijstand. Het percentage uitkeringen in Gennep ligt hoger dan het regionale gemiddelde (30%) en het landelijke gemiddelde (29%). Regionaal is er ook een lichte stijging te zien over de afgelopen jaren (2013: 28%; CBS Statline 2013-2017).

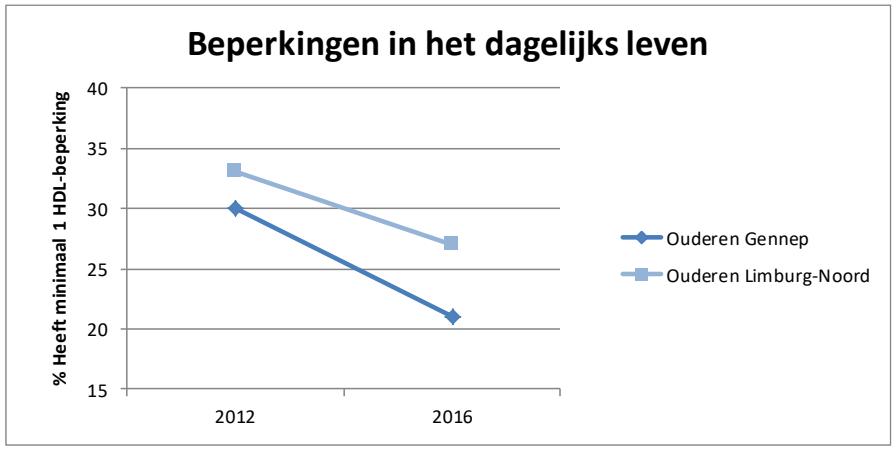
Laaggeletterdheid

Laaggeletterdheid wil zeggen dat men moeite heeft met lezen, schrijven, rekenen en omgaan met de computer. Laaggeletterden kunnen zichzelf minder goed redden, doen een groter beroep op gemeentelijke voorzieningen en hebben grote moeite om brieven, website of andere communicatiemiddelen van de overheid te begrijpen (ROA, 2016). De provincie Limburg als geheel kent een nagenoeg gelijk aandeel laaggeletterden als de rest van Nederland (12% vs 11%). In de gemeente Gennep is 11-13% van de mensen laaggeletterd, dit is vergelijkbaar met het provinciale en landelijke gemiddelde.

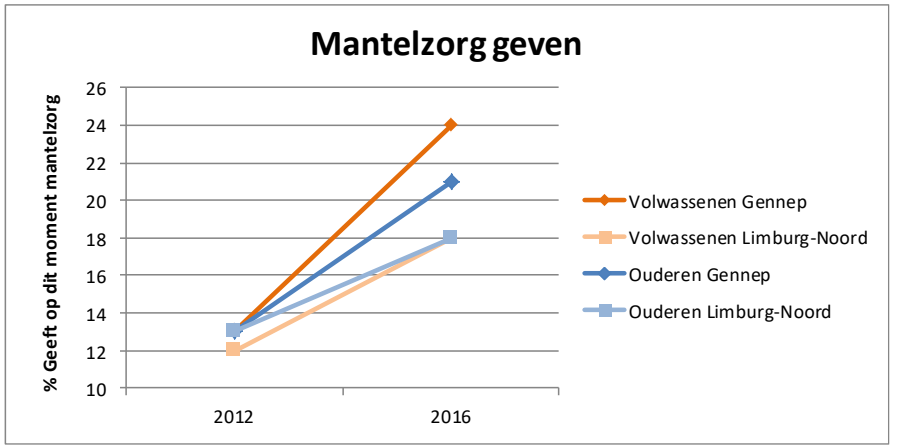
Bijlage II – Belangrijkste trends Gennep

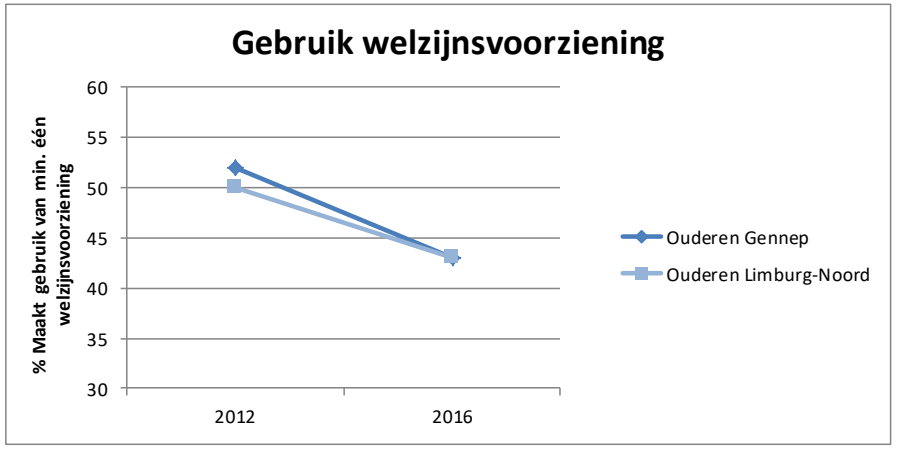
Dagelijks functioneren

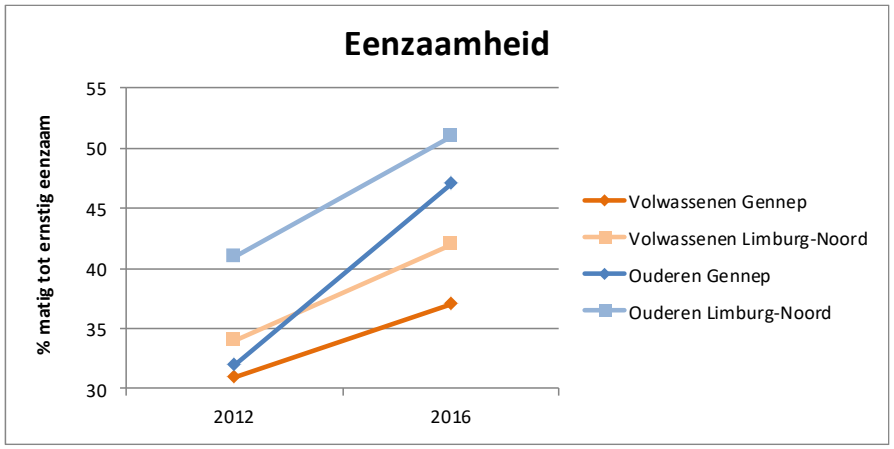




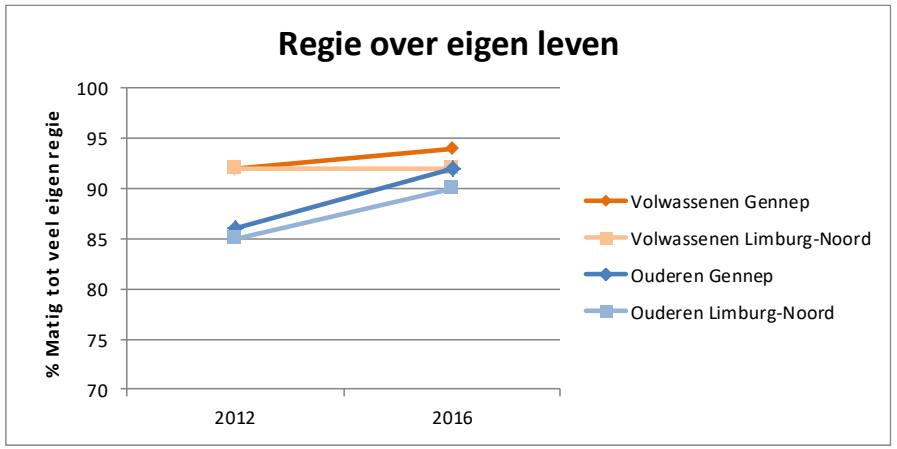
Sociaal Maatschappelijk participeren



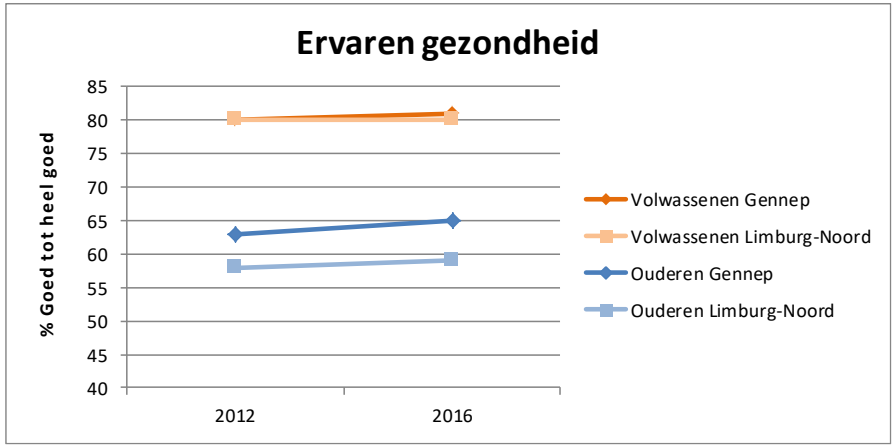


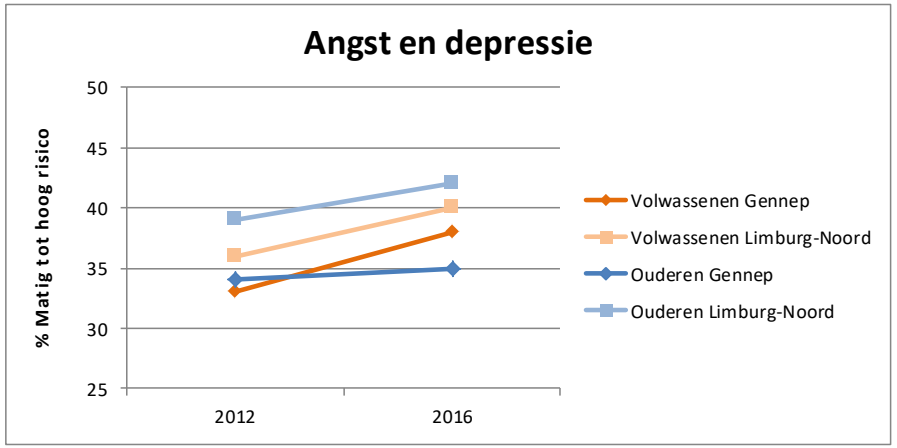


Mentaal welbevinden



Kwaliteit van leven





Zingeving

Geen trends beschikbaar.

Lichaamsfuncties

